

YHTEISHAKUTIEDOTE 2024

Tämän tiedotteen laatimiseen on hyödynnetty Opetushallituksen aiempien vuosien huoltajatiedotteita sekä Opetus- ja kulttuuriministeriön oppivelvollisuuden laajentumiseen liittyvää tiedotetta (2021).

HAUT PERUSOPETUKSEN JÄLKEISIIN KOULUTUKSIIN KEVÄÄLLÄ 2024

- Lähes kaikkiin perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin voi tutustua ja hakea osoitteessa www.opintopolku.fi.
- Hakuaika kaikkiin perusopetuksen jälkeisiin koulutuksiin on 20.2.-19.3.2024.
- Samalla hakulomakkeella voi hakea seuraaviin koulutuksiin:
  - lukio
  - ammatillinen perustutkinto
  - vaativan erityisen tuen perusteella järjestettävä ammatillinen koulutus
  - tutkintoon valmentavaan koulutus (TUVA)
  - työhön ja itsenäiseen elämään valmistavaan koulutus (TELMA)
  - kansanopistojen oppivelvollisille suunnatut vapaan sivistystyön linjat (Opistovuosi oppivelvollisille).
- Hakija voi merkitä hakemukseensa 1–7 hakutoivetta mieluisuusjärjestyksessä.
- Hakutoivejärjestys on sitova, eikä sitä voi muuttaa enää hakuajan päättymisen jälkeen.
- Hakija hyväksytään ylimmälle hakutoiveelle, johon hänen pisteensä riittävät, ja alemmat hakutoiveet peruuntuvat. Ylemmän hakutoiveen opiskelupaikan vastaanottamatta jättäminen ei muuta tilannetta.
- Hakija ei ilmoita hakulomakkeella arvosanoja, koska oppilaitokset toimittavat päättötodistusten arvosanat suoraan opiskelijavalintarekisteriin.
- Joillekin aloille tai lukiolinjoille haettaessa hakijan tulee täyttää lisätietolomake. Lomake täytetään yhteishaun hakemuksen lisäksi. Tieto mahdollisesta lisälomakkeesta löytyy oppilaitoksen nettisivuilta.
- Joihinkin lukioihin haettaessa hakijan tulee täyttää ainevalintakortti. Lomake täytetään yhteishaun hakemuksen lisäksi. Tieto mahdollisesta ainevalintakortista löytyy oppilaitoksen nettisivuilta.
- Opo ohjaa ja neuvoo lisätietolomakkeiden ja ainevalintakorttien täyttämässä.

Urheilijoiden ammatillinen koulutus

- Ammatilliseen koulutukseen haetaan yhteishaussa tai jatkuvassa haussa ja lisäksi on täytettävä lisätietolomake. Jatkuvien hakujen hakuajoista, hakumenettelyistä ja valintaperusteista päättävät koulutuksen järjestäjät.

Hakeminen harkinnanvaraisen valinnan kautta

- Hakijalla voi olla jokin erityinen henkilökohtainen syy, jonka vuoksi hän hakee harkintaan perustuvassa valinnassa (oppimisvaikeudet, sosiaaliset syyt tai riittämätön tutkintokielen kielitaito). Kaikki perustelut ja todistukset on lähetettävä hakuaihana kaikkiin niihin oppilaitoksiin, joihin hän hakee harkintaan perustuvan valinnan menettelyllä. Liitteiden mukana tulee lähettää hakemusnumero ja hakijan nimi.
- Harkinnanvarainen valinta ammatillisessa koulutuksessa
  - Voit hakea kaikkiin ammatillisiin hakutoiveisiisi harkinnanvaraisen valinnan kautta. Se edellyttää, että sinulla on jokin erityinen syy, johon haluat vedota. Sinut voidaan valita harkinnanvaraisesti, jos
    - sinulla on oppimisvaikeuksia,
    - sosiaaliset syyt edellyttävät sitä,
    - sinulta puuttuu koulutodistus (olet keskeyttänyt peruskoulun),
    - haet ulkomaalaisella todistuksella,
    - kielitaitosi ei riitä tutkinnon suorittamiseen, tai
    - sinulla on yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa
  - Jos oppilaitokset valitsevat opiskelijansa pelkän pääsy- tai soveltuvuuskokeen perusteella, ja sinulla on päättötodistus perusopetuksesta, et voi hakea harkinnanvaraisesti seuraaviin perustutkintoihin:
    - taideteollisuusalan perustutkinto
    - media-alan ja kuvallisen ilmaisun perustutkinto
    - tanssialan perustutkinto
    - musiikkialan perustutkinto
    - sirkusalan perustutkinto
    - lentokoneasennuksen perustutkinto
    - liikunnanohjauksen perustutkinto
    - sosiaali- ja terveysalan perustutkinnossa perustason ensihoidon osaamisala.
  - **Näissä tapauksissa olet mukana vain harkintaan perustuvassa valinnassa**
    - olet keskeyttänyt peruskoulun,
    - sinulla on ulkomailla suoritettu koulutus, tai
    - sinulla on yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa.
- Harkinnanvarainen valinta lukioon
  - Sinut voidaan valita lukioon harkinnanvaraisen valinnan kautta ainoastaan siinä tapauksessa, että
    - olet keskeyttänyt peruskoulun,
    - sinulla on ulkomailla suoritettu koulutus, tai
    - sinulla on yksilöllistetty oppimäärä sekä äidinkielessä että matematiikassa.
  - Muista syistä lukio ei käytä harkinnanvaraista valintaa.

Pääsy- tai soveltuvuuskokeet

- Mikäli koulutuksen järjestäjä järjestää pääsy- tai soveltuvuuskokeen, kutsutaan kokeeseen kaikki hakukelpoiset hakijat. Hakija saa kutsun ylimpään saman valintaryhmän hakutoiveeseen. Valintaryhmällä tarkoitetaan koulutuksia, jotka käyttävät opiskelijavalinnassaan samaa pääsy- ja soveltuvuuskoetulosta (esim. matkailualan pt on valintaryhmä). Jos hakija ei osallistu kokeeseen, hän ei voi tulla hyväksytyksi kyseiseen koulutukseen.
- Seuraavissa tutkinnoissa kokeeseen osallistumattomuus tai 0 pistettä aiheuttaa hylkäämisen:
  - sosiaali- ja terveysalan perustutkinto
  - lääkealan perustutkinto
  - hammastekniikan perustutkinto
  - välinehuoltoalan perustutkinto
  - kasvatusta ja ohjauksen perustutkinto
  - lentokoneasennuksen perustutkinto
  - merenkulualan perustutkinto
  - turvallisuusalan perustutkinto
  - liikunnanohjauksen perustutkinto.
- Koulutuksen järjestäjä voi päättää, että opiskelijavalinnassa käytetään järjestäjän omaa koetta seuraavissa tutkinnoissa:
  - taideteollisuusalan pt
  - media-alan ja kuvallisen ilmaisun pt
  - tanssialan pt
  - musiikkialan pt
  - sirkusalan pt
  - lentokoneasennuksen pt
  - liikunnanohjauksen pt
  - sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon perustason ensihoidon osaamisala.

Jos hakija ei osallistu em. tutkintojen kokeeseen tai hän saa kokeesta 0 pistettä, hän ei voi tulla hyväksytyksi koulutukseen.

Yleiset pääsyvaatimukset

- Yhteishaussa mukana olevaan koulutukseen on yleisenä pohjakoulutusvaatimuksena perusopetuksen oppimäärän suorittaminen.
- Opiskelijaksi hakeutuvan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa henkilöä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai työssäoppimiseen silloin, kun opintoihin sisältyy alaikäisen turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Tämä edellyttää, ettei opintoihin liittyviä turvallisuusvaatimuksia voida täyttää ja sitä, ettei estettä voida kohtuullisin toimin esimerkiksi opiskelijahuollon ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla, apuvälineillä tai muulla tuella poistaa.
- Hakija ilmoittaa hakulomakkeella, onko hänellä terveydellisiä seikkoja, jotka voivat vaikuttaa valintaan. Jos hakija on vastannut ”kyllä”, koulutuksen järjestäjä voi pyytää

opiskelijaksi hyväksytyltä tarkempia tietoja arvioidakseen pystyykö hakija suoriutumaan opinnoista ja työtehtävistä.

- Terveystilavaatimuksia on seuraavissa perustutkinnoissa tai osaamisaloissa (ns. SORA-tutkinnot):
  - hammastekniikan perustutkinto
  - kasvat- ja ohjausalan perustutkinto
  - lentokoneasennuksen perustutkinto
  - liikunnanohjauksen perustutkinto
  - lääkealan perustutkinto
  - merenkulkualan perustutkinto
  - sosiaali- ja terveysalan perustutkinto
  - turvallisuusalan perustutkinto.
- [Lisätietoja terveystilavaatimuksista](#)
- Koulun opinto-ohjaaja ja terveydenhoitaja auttavat selvittämään ammatinvalintaan liittyviä terveydellisiä näkökohtia.

HAKUOHJEITA

- Hakuaika päättyy viimeisenä hakupäivänä klo 15.00.
- Koko maan koulutustarjonta, valintaperusteet, hakulomake ja hakemiseen liittyvät ohjeet löytyvät osoitteesta www.opintopolku.fi.
- Nettihaussa järjestelmä tarkistaa, että kaikki tarvittavat tiedot on syötetty, ja antaa hakijalle tarvittaessa ohjausta lomakkeen jokaisessa kohdassa.
- Hakija voi harjoitella hakemuksen täyttämistä ja tutustua kevään ja kesän hakujen koulutustarjontaan [Opintopolun demoversiossa](#). Demo suljetaan 16.2. Demoversioon tehdyt hakemukset eivät tallennu opiskelijavalintarekisteriin.

Hakemuksen täyttäminen

- Hakija täyttää hakemuksen netissä omilla yhteystiedoillaan. On tärkeää, että hakija ilmoittaa sähköpostikentässä oman sähköpostiosoitteensa, koska hän saa siihen kuittauksen hakemuksen perillemenosta.
- **Hakijan sähköpostiosoitteen tulee olla sellainen, joka on voimassa elokuun loppuun asti.**
- On hyvä täyttää lisäksi huoltajan sähköpostiosoite, koska kuittaus lähtee myös huoltajan sähköpostiosoitteeseen. Hakulomakkeelle on mahdollista lisätä kahden huoltajan yhteystiedot.

Huoltajan kuuleminen

- Huoltajaa tulee kuulla nuoren hakeutuessa koulutukseen. Peruskoulut voivat järjestää huoltajan kuulemisen päättämällään tavalla. Huoltajan kuuleminen voidaan toteuttaa esimerkiksi lähettämällä oppilaan hakemuksen tuloste vanhemmille allekirjoitettavaksi. Allekirjoituksella kuitataan hakutoiveet nähdyksi.
- Peruskoulun opinto-ohjaajalla on mahdollisuus nähdä ja tarkistaa hakijan hakutoiveet opiskelijavalintarekisteristä. Tarvittaessa opinto-ohjaaja voi kertoa hakijan hakutoiveet vanhemmille, jos he niitä tiedustelevat.
- Hakulomakkeen tiedot tallennetaan ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteishaun hakijarekisteriin. Hakija voi tarkistaa rekisterissä olevat tiedot Opetushallituksesta (lisätietoja puh. 029 533 1010).

Hakutoivemuutokset

- Hakutoiveita ja hakutoivejärjestystä voi muuttaa vain hakuaikana.
- Jos hakija ilmoittaa hakemuksella sähköpostiosoitteensa, hän saa sähköpostiinsa vahvistusviestin hakemuksen perillemenosta. Viesti sisältää myös muokkauslinkin, jonka kautta hakija pääsee itse lisäämään ja poistamaan hakutoiveita tai vaihtamaan hakutoiveiden järjestystä.
- Jos hakija on ilmoittanut hakemuksella huoltajansa sähköpostiosoitteen, vahvistusviesti tehdystä hakutoivemuutoksista lähtee myös huoltajan sähköpostiin.

OPISKELIJAVALINTOJEN TULOKSET

- Oppilaitokset ilmoittavat valintojen tulokset hakijoille aikaisintaan 13.6.2024.
- Opetushallitus lähettää lisäksi kaikille sähköpostiosoitteensa ilmoittaneille sähköisen tuloskirjeen.
- Hakijalle lähetetään sähköpostiin opiskelijavalinnan tulos. Hyväksytyt hakijat saavat lisäksi sähköpostissa linkin, jonka kautta voi ottaa opiskelupaikan vastaan ja ilmoittautua läsnä olevaksi ilman vahvaa tunnistautumista.
- Oppilaitokset voivat toimittaa valintapäätökset sähköisesti, jos hakija on antanut siihen luvan hakulomakkeella.
- Opiskelijan tulee mahdollisimman pian tuloksen saatuaan ottaa opiskelupaikka vastaan, mutta viimeistään 27.6.2024.
- Opetushallitus toimittaa lisäksi kirjepostina jälkiohjauskirjeet valitsematta jääneille hakijoille.
- Varasijat ovat voimassa 16.8.2024 asti.

Opiskelupaikan vastaanottaminen

- Hyväksytty hakija saa sähköpostiinsa linkin, jonka kautta voi ottaa opiskelupaikan vastaan. Linkki lähtee hakijalle myös silloin, kun hänet on hyväksytty varasijalta.
- Paikan vastaanottaminen linkin kautta ei vaadi vahvaa tunnistautumista.

- Oppilaitokset voivat lisäksi edellyttää, että hyväksytty hakija ilmoittaa paikan vastaanottamisesta oppilaitokseen (oppilaitoksen ohjeistamalla tavalla).

JATKUVAT HAUT

- Vapaiksi jääneille ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen paikoille haetaan jatkuvassa haussa. Jatkuviissa hauissa oppilaitokset päättävät hakuajoista, hakumenettelyistä ja valintaperusteista.

OPPIVELVOLLISUUDEN LAAJENTUMINEN

- Hakeutumisvelvoitetta koskevat säännökset astuivat voimaan 1.1.2021. Hakeutumisvelvoite tarkoittaa, että kaikki keväällä perusopetuksen päättävät hakeutuvat toisen asteen koulutukseen yhteishaussa tai muulla tavoin.
- Oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto). Oppivelvollisuusudistuksen myötä toisen asteen opinnot ovat laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville maksuttomia.

Oppivelvollisen on hakeuduttava ennen perusopetuksen viimeisen vuosiluokan päättymistä toisen asteen koulutukseen, nivelvaiheen koulutukseen tai muuhun oppivelvollisuuden piiriin kuuluvaan koulutukseen. Oppivelvollinen voi hakeutua koulutukseen valtakunnallisten hakumenettelyiden kautta (yhteishaku) tai muutoin.

- Jos oppivelvollinen ei saa opiskelupaikkaa yhteishaussa, hakeutumisvelvollisuus jatkuu niin kauan, kunnes oppivelvollinen saa koulutuspaikan. Uuden lain myötä jokaiselle peruskoulun päättävälle osoitetaan opiskelupaikka nivelvaiheen koulutuksessa, jos oppivelvollinen ei muutoin saa opiskelupaikkaa.
- Hyödyllisiä linkkejä:
  - [Kysymyksiä ja vastauksia oppivelvollisuudesta](#)
  - [Oppivelvollisuuden laajentaminen \(OPH:n sivu\)](#)

TUKIASIOISTA

- Kelan vastaus kysymykseen: "*Mitä tukia toisen asteen (esim. lukion) aloittava opiskelija voi saada?*"

Opintojen perusteella voi hakea opintotukea, joka sisältää opintorahan ja lainantakauksen. Todennäköisesti nuoresta maksetaan vielä lapsilisää. Opintorahaa ei ole mahdollista saada samaan aikaan lapsilisän kanssa. Jos kuitenkin haluaa mieluummin opintorahaa, lapsilisän voi lakkauttaa. Voit arvioida opintotuen määrän [laskurin](#) avulla. Syötä laskuriin iäksesi 17 vuotta, jos lapsilisä lakkautetaan.

Asumismenoihin voit hakea yleistä asumistukea. Tuki voidaan myöntää myös alaikäiselle, jos hänellä on omia tuloja. Opintotuki katsotaan riittäväksi tuloksi.

Lisäksi koulumatkatuki korvaa koulumatkojen kustannuksia. Sitä myönnetään toisen asteen oppilaitoksessa opiskeleville.

Jos tulot eivät riitä menoihin, on mahdollista hakea myös toimeentulotukea. Tässä yhteydessä Kela kuitenkin selvittää vanhempien mahdollisuuden huolehtia elatusvelvollisuudestaan.

- [Lisätietoa opintotuesta](#)
- Mikäli kaipaat lisätietoa tukiasioissa, kannattaa olla yhteydessä [Kelan asiakaspalveluun](#).